

МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

випуск 6

*Дрогобич – Жешув
2015*

УДК 316.346.32-053.6+159.992.8(082)
ББК С550.325.1я42+Ю951.ю51я43
М-754

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – проф. Світлана Щудло (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка).

Заступник редактора – д-р П'єotr Длугош (Жешувський університет).

Члени редколегії: проф. Марія Зілінська (Зеленогурський університет), проф. Ян Зовчак (Варшавський університет Кардинала Станіслава Вишњинського), проф. Мар'ян Незгода (Ягеллонський університет), проф. Віталій Онищук (Одеський національний університет ім. І.І.Мечнікова), проф. Людмила Сокурянська (Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна), доц. Оксана Зелена (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка), доц. Ірина Мірчук (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка), доц. Олександра Проць (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка), доц. Єлизавета Копельців-Левицька (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка), к.соц.н. Богданна Гвоздецька (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка).

Молодіжна політика : проблеми та перспективи: збірник наукових праць / Ред. С. Щудло, П. Длугош. – Дрогобич – Жешув : «Тrek LTD», 2015. – Вип. 6 . – 273 с.

Youth policy : problems and prospects: / Red. S. Shchudlo, P. Dlugosz. – Drohobych – Rzeszow : «Trek LTD», 2015. – Nr 6. - 273 s.

ISSN 2307-9223

Пропонована збірка є спільним українсько-польським науковим проектом. До неї увійшли наукові статті, присвячені теоретичним і практичним питанням формування та реалізації молодіжної політики у країнах Центральної та Східної Європи. Увага авторів зосереджується на правових, політичних, соціологічних і духовних проблемах соціалізації молоді в умовах суспільства ризику.

Збірник адресований управлінням, науковцям, молоді.

ISBN 978-617-7263-14-1

Рецензенти:

Проф. Ілля Кононов, Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

Проф. Надія Скотна, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Рекомендовано до друку вченому радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (протокол № 4 від 30. 04. 2015 року)

Адреса редакційної колегії:

82100, Львівська обл., м. Дрогобич, вул. Івана Франка, 24, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, кафедра правознавства, соціології та політології.

Тел. 3-81-44, e-mail: kpspdpu@gmail.com, www.kpspdpu.ucoz.ua

© ДДПУ, 2015

© UR, 2015

<i>Петяна Купрій.</i> Студентоцентоване навчання як рефлексія на модернізацію ринку праці в Україні (на прикладі студентів Київського університету імені Бориса Грінченка).....	133
<i>Anita Leszczyszyn.</i> Streetworking – praca ukierunkowana na młodzież trudną.....	139

4. МОЛОДЬ ТА ОСВІТА / MŁODZIEŻ I EDUKACJA

<i>Piotr Długosz.</i> Zjawisko edukacji transgranicznej na przykładzie ukraińskich studentów na Podkarpaciu	147
<i>Оксана Олійник, Микола Сидоров.</i> Проблема якості вищої освіти в умовах трудової зайнятості студентів	161
<i>Евгенія Овчарук.</i> Освіта і освітній простір як фактори підтримки молоді	168
<i>Богдан Басют.</i> Особливості соціокультурного довкілля вищого навчального закладу в системі формування кваліфікаційної компетентності студентської молоді	172
<i>Збигуш Сака.</i> Вища освіта в сучасній Україні: до питання про інституційні трансформації	177
<i>Талина Яхович.</i> Роль освіти у формуванні мовної ідентичності сучасної молоді	183

5. ВІЛЬНИЙ ЧАС, СТИЛЬ ЖИТТЯ / CZAS WOLNY, STYLE ŻYCIA

<i>Віталій Докаш.</i> Роль релігійної освіти і виховання у формуванні ціннісних орієнтацій, конфесійної толерантності та соціальних практик молоді	190
<i>Beata Szluz.</i> „Nadszedł czas na działanie?” – aktywność społeczna młodzieży w ramach wolontariatu	197
<i>Людмила Юзва.</i> Релігія в житті сучасної молоді: ідентифікація на основі аналізу автобіографічних текстів	202
<i>Богдан Слющинський.</i> Молодіжні субкультури сучасної України: регіональний аспект...215	
<i>Ірина Мірчук.</i> Релігійність молоді Галичини та Донбасу: соціологічний аналіз крізь призму вікової структури	221
<i>Dominika Izdebska-Długosz.</i> Plany życiowe młodych ukraińców rozpraszających studia w Polsce	228
<i>Владислав Вербець.</i> Проблеми ескалації соціально-психологічного дискомфорту студентської молоді	238
<i>Олена Гончарова.</i> Сучасні практики маніпуляції свідомістю молоді	244
<i>Катерина Музиченко.</i> Фактори і механізми впливу Інтернету на соціалізацію сучасної молоді та вибір її життєвих орієнтирів	251
<i>Наталія Уманець.</i> Трансформація сім'ї як агента соціалізації в умовах соціальної невизначеності	255
<i>Талина Яхмож.</i> Соціально-психологічні чинники агресивної поведінки сучасної молоді	259
<i>Світлана Шудло.</i> Реформи вищої освіти в Україні: соціальна обумовленість vs політична необхідність	267

підготовки, яку забезпечує ТДАТУ. Виходячи з цього, спробуємо зробити наступний зисновок: «Держава повинна забезпечити для мене перше робоче місце, але працювати на чому я буду тільки в разі створення прийнятних умов».

Висновки. Аналіз динаміки задоволеності випускників обраною спеціальністю показує, що відбувається переоцінка цінностей, коли ейфорія від своєї причетності до здобуття вищої освіти змінюється нарощанням невпевненості у правильності зробленого вибору. Проблеми працевлаштування випускників університету пов'язані, по-перше, з зимогами до майбутньої професії, по-друге, «парадоксом першого робочого місця». Оцінка динаміки ставлення до набутої професії не дає підстав вважати, що університет максимально використовує всі свої можливості для зміцнення у випускників впевненості у правильності зробленого вибору.

Аналіз результатів дослідження випускників ТДАТУ (2010): науковий звіт кафедри філософії і соціології ТДАТУ, ред. О.Г. Городецька), Мелітополь.

Аналіз результатів дослідження випускників ТДАТУ (2013): науковий звіт кафедри філософії і соціології ТДАТУ, ред. О.Г. Городецька), Мелітополь.

Аналіз результатів дослідження випускників ТДАТУ (2014): науковий звіт кафедри філософії і соціології ТДАТУ, ред. О.Г. Городецька), Мелітополь.

Майоров А.Н. Мониторинг как научно-практический феномен // Школьные технологии. - №5. – 1998. – С. 25- 48.

TSATU GRADUATES EVALUATION OF THE GAINED KNOWLEDGE AND EMPLOYMENT OUTLOOK

The materials of TSATU graduates monitoring during 2010, 2013 and 2014 academic years are represented in the article. The level of gained knowledge satisfaction is analyzed. The motivation of students' socialization studying at high school and individual professionalization are considered.

Increase of the number of graduates who clearly do not know what will do after graduation is defined. Employment of graduates is one of the important problems. The problems of university graduates employment and the requirements of the future graduates to their speciality are considered. The half of the graduates proposes to change the state distribution scheme of the specialists.

The half of university graduates think that they acquire knowledge and skills which meet the modern requirements of the labour market. The basic requirements of the graduates for their future profession are high salary, prestige; it has to realize all their wishes, abilities and interests; to ensure good working conditions.

The relationship between the receipt of the first job place after graduation and a desire to job placement are reflected.

Keywords: monitoring, graduate, knowledge, employment, requirements of the profession, labour market.

Тетяна Купрій,

кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії,
Київський університет імені Бориса Грінченка

СТУДЕНТОЦЕНТОВАНЕ НАВЧАННЯ ЯК РЕФЛЕКСІЯ НА МОДЕРНІЗАЦІЮ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ(НА ПРИКЛАДІ СТУДЕНТІВ КІЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА)

У статті аналізується результат студентоцентрованого навчання в вищому навчальному закладі України. Його нормативна, освітня і суспільна інтенція в сучасних реаліях. На основі результатів емпіричного дослідження розуміння сутності освіти як студентоцентрованої квінтесенції у сучасному суспільстві, її феноменологічної ваги, автор намагається сформулювати базові засади індивідуальної, особистісно орієнтованої

діяльності випускників університету. Проблематизується престиж ВНЗ, візнання його торговельної марки (диплома) роботодавцями; якість процесу навчання; можливості для наукових досліджень. Актуалізуються хронічні проблеми постосвітньої депривації, які протягом багатьох років не надавали можливості випускникам вищих навчальних закладів реалізуватися на ринку праці. Визначаються ефективні складові вищої школи в Україні.

Ключові слова: студентоцентроване навчання, вища школа, працевлаштування випускників, якість навчання, ефективність навчання, конкурентоспроможність на ринку праці.

В основу студентоцентрованого навчання покладено ідею максимального забезпечення студентам їх шансів отримати перше місце на ринку праці, підвищення їхньої «варгості» у працедавців, задоволення тим самим актуальних потреб останніх. В умовах надзвичайно динамічного ринку праці, покликаного глобальними змінами на початку ХХІ ст., співірація освітян та працедавців у професійній реалізації випускників набуває особливої важливості.

Питання студентоцентрованого навчання є актуальним у світі модернізації вищої освіти Україні та загострення конкуренції серед вищів. Серед найбільш вагомих досліджень, які висвітлюють питання якості підготовки у вищах, слід відзначити праці таких дослідників: А.А. Мельниченко (Мельниченко), Ю.М. Ращевич (Ращевич, 2014), О.І. Шаров (Шаров, 2009) та інші. З огляду на це, проблеми якості навчання у вищій школі є об'єктом дослідження таких вітчизняних дослідників, як В. Астахової (Астахова, 2011), І. Кукурудзи (Кукурудза, 2009), С. Щудло (Щудло, 2012).

У низці джерел підтверджується той факт, що студентоцентроване навчання передбачає «набір знань, здібностей, стилів діяльності, принципів, захоплень і інших ознак, які при використанні і розвитку в процесі праці приведуть до досягнення результатів, які відповідають стратегічним планам роботодавця». Новий тип навчання демонструє розробку нових підходів до викладання і навчання, навчальних програм, що відбувають практичний бік реалізації компетентнісного підходу у вищій освіті. Такий стан речей сприяє підвищенню відповідальності вищих навчальних закладів за дидактичний процес і ефективний результат підготовки спеціалістів, відповідність високим академічним та етичним стандартам, культурним та інтелектуальним запитам суспільства. Із зростанням рівня життя населення вдосконалення освітніх систем і механізму ринкових відносин у класичному маркетинговому трикутнику «якість – ціна – сервіс» якість освіти і сервіс освітніх послуг стануть основними чинниками конкурентоспроможності ВНЗ та їхніх випускників (Щудло, 2012, с. 157).

На європейському освітінському просторі, зокрема і завдяки Болонському процесу, широко пропагується та впроваджується спосіб: «орієнтація на вихід». Тобто основою та відправною точкою процесу навчання є створення моделі фахівця, який є чи буде затребуваним на ринку праці, що має забезпечити його високу придатність до працевлаштування. Таким чином, аналіз потреб ринку праці та створення моделі спеціаліста повинні задавати не стільки ВНЗ, а інші основні гравці (стейкголдери) навчального процесу: працедавці, випускники, професійні організації тощо.

Представники працедавців, визначаючи питання здатності до працевлаштування випускників університетів, характеризують наступним чином на сьогоднішній день європейський ринок праці:

- все менше стає місця праці, які можна займати протягом цілого життя; зростає відсоток тимчасових посад, робіт у рамках окресленої тривалості проектів тощо;
- відсоток пошуковців роботи прогресивно збільшується в бік часткової зайнятості (20%) і неповного робочого дня (35%);
- знижується ступінь захищеності займаного місця праці, наслідком чого стає не тільки постійна зміна місця праці, але й пошуки його на «чужих територіях», поза основною кваліфікацією;

- все частішими с випадки, коли працівник займає одночасно декілька місць праці;
- постійні зміни середовища праці приводять до швидкого старіння наявних у працівника умінь та навичок праці; гострими стають проблеми вибору: стабільність чи ефективність, спеціальні знання чи широкі навички (Рашкевич, 2014, с. 16).

В європейському словнику все популярнішим стає термін Employability (придатність до працевлаштування), який характеризує сукупність знань, умінь, навичок, володіння підходами для вирішення виробничої ситуації, а також здатність і бажання до неперервного удосконалення та професійного розвитку. Придатність до працевлаштування, на думку роботодавців (переважно представників промисловості та бізнесу), є найголовнішою компетентністю випускника. Навички, що характеризують концептуальні та соціальні компетентності: рівень самоорганізації, здатність до роботи в групі, уміння виконувати конкретні завдання, навички комунікації та грамотність, знання інформаційних технологій, відображені у запитах 78% працедавців; практичний досвід (виробнича практика) – 54%, і лише 8% опитаних віддають пальму першості престижності ВНЗ. Тому в реальності трапляються часто випадки, коли «трічник» в університеті робить чудову професійну кар'єру у своїй області. Наведені цифри промовисто характеризують істотні відмінності між критеріями оцінювання, які застосовуються в університетах, та критеріями ринку праці.

Цінність випускників вишів полягає не стільки в їхній професійній підготовці, скільки в умінні й бажанні отримувати нові знання. «Освіта – це фундамент, на який надбудовуються спеціальні вміння і навички, саме міцність фундаменту визначає надійність всієї конструкції», – зазначає фахівець з персоналу міжнародного автомобільного холдингу «Атлант-М» в Україні О. Дубініна. Однак роботодавці бажають, щоб студенти, зміцнюючи «фундамент», паралельно й «стіні» зводили. Директор маркетингу курорту *Palmira Palace* О. Фесенко зазначає, що сучасний молодий пошуковець не вміє мислити, знаходити рішення у мінливій ситуації, не вміє і не хоче вчитися працювати з людьми. В даній ситуації академічна успішність студента на практиці може бути менш затребуваною, ніж командна робота або навички ведення переговорів. Директор департаменту маркетингу й розвитку корпорації S.I.GROUP С. Поліський спершу вказує на практичний досвід, а потім на всі інші критерії відбору: «диплом про закінчення державного чи приватного закладу – це тільки предмет для розмови, а головне – наявність професійних знань; безробітних чимало серед випускників державних і приватних вузів – це вина держави, яка не створює робочих місць; але одна справа, якщо людина отримала освіту за свої кошти, і зовсім інша, коли за рахунок бюджету» (Попель, 2010).

Сучасні роботодавці не ставлять на перше місце значимість і колір диплому, значна їх частина не бачить перешкод у отриманні першого робочого місця для випускників приватних вищих навчальних закладів. В першу чергу вони звертають увагу на ініціативу, гнучке мислення, нестандартні та результативні підходи до вирішення поставлених завдань. Умотивовані, мобільні, комунікабельні працівники потрібні сучасному працедавцю. Професійна компетентність як фактор конкурентоспроможності визначається через адаптацію до колективу, витривалості, вольових якостей. У будь-якому сучасному колективі керівник вимагає дотримання корпоративних цінностей своїх працівників, їх трудової дисципліни. Чи це до змоги сучасному випускнику?

В умовах зростаючої конкуренції серед ВНЗ визначальним фактором конкурентоспроможності вищого навчального закладу є якість результатів діяльності вишу. Зацікавлений роботодавець через спільні проекти, конкурси, стипендії країнам студентам, спільні гранди, спонсорську допомогу налагоджує контакти з ВНЗ. Підготовка фахівців, що вільно володіють іноземною мовою, пройшли стажування за кордоном за міжнародними програмами обміном студентами також стимулюють потенційних працедавців на більш тісну співпрацю з освітніми інституціями. Натомість залучення підприємств-роботодавців на всіх етапах життєвого циклу освітньої послуги: погодження навчального плану; програм дисциплін; участь працівників підприємств у роботі державних екзаменаційних комісій тощо є одним з головних завдань керівництва вищої школи.

Для емпіричного обґрунтування нагальної потреби вирішення проблеми студентоцентрованого навчання у вищій школі, передовсім на тлі теоретичного аналізу, було визначено такі сутнісні риси проекції зв'язку студентів з ринком праці: глобалізація ринку праці, соціальна незахищеність випускників ВНЗ, їх соціальний і особистісний статус тощо.

Проблема процесу навчання студента як потенційного конкурентоспроможного спеціаліста, яка передбачає володіння не тільки спеціальними знаннями, але і якостями, що забезпечують їх професійну мобільність, уміння швидко переключатися з одного виду праці на інший і суміщати різні трудові функції були доведені емпірично. Основні характеристики дослідження: термін – березень 2015 р.; $n = 127$; вибірка одноступенева, цілеспрямована, квотна; статистичні параметри: «стать», «вік»; об'єкти репрезентації – студенти 5–6 курсів Київського університету імені Бориса Грінченка (жін. – 96, чол. – 31), віком 21–24 років; одиниця вибірки – студенти 5–6 курсів Київського університету імені Бориса Грінченка спеціальностей «Практична психологія» (27 чол.), «Інформатика», «Соціальна інформатика» (15 чол.), «Історія» (12 чол.), «Мова і література англійська» (54 чол.), «Мова і література українська», «Літературна творчість» (11 чол.), «Педагогіка вищої школи» (8 чол.); похибка $\pm 3.9\%$.

Уявлення про вимоги працедавців показують, що опитувані студенти уважно спостерігають за подіями, які відбуваються на ринку праці. Вони усвідомлюють труднощі і тому під час навчання, в першу чергу, концентруються на отриманні професійного досвіду, що пов'язано з входженням в трудову діяльність. У багатьох випадках сучасний студент, на жаль, не бачить цінність знань, не має професійних зразків, відноситься до вищої освіти як до гарантії суспільної позиції та престижу, умови, шансу на реалізацію професійних планів, на роботу по спеціальності.

Таблиця 1. Відповіді респондентів щодо рейтингу загальних та ключових компетентностей випускників Київського університету імені Бориса Грінченка

Компетентності	Спеціальності к-ть опитаних % (місце в рейтингу)							
	Практична психологія	Інформатика, Соціальна інформатика	Історія	Мова і література українська, Літературна творчість	Мова і література англійська	Педагогіка вищої школи	Середній бал	
2	3	4	5	6	7	8	9	
Здатність до аналізу і синтезу	20 (2)	42 (2)	18 (8)	22 (4)	20 (3)	26 (3)	25 (4)	
Здатність застосовувати знання на практиці	57 (1)	43 (1)	37(8)	34 (1)	50 (1)	28 (3)	41 (3)	
Базові загальні знання	20 (6)	41 (3)	19 (10)	17 (7)	30 (3)	21 (2)	22 (5)	
Уміння ідентифікувати, формулювати та розв'язувати задачі	14 (7)	33 (2)	27 (1)	33 (2)	17 (5)	27 (6)	25 (4)	
Знання іноземної (не рідної) мови	29 (2)	17 (4)	17 (6)	11 (4)	19 (3)	14 (5)	10 (4)	
Інформаційно-комп'ютерні навички	29 (1)	42 (1)	15 (2)	21 (5)	9 (8)	26 (3)	19 (3)	

Дослідницькі навички і уміння	24 (6)	39 (2)	22 (9)	11 (6)	19 (9)	17 (5)	22 (6)
Здатність до навчання	37 (1)	45 (1)	20 (7)	22 (3)	20 (3)	31 (2)	29 (3)
Здатність до самокритики	14 (5)	36 (1)	29 (5)	28 (2)	18 (7)	21 (3)	24 (4)
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	24 (1)	61 (1)	19 (9)	29 (4)	18 (6)	21 (7)	26 (5)
Здатність породжувати нові ідеї (креативність, творчість)	39 (3)	45 (1)	18 (10)	39 (2)	32 (1)	46 (1)	37 (3)
Прийняття рішень (розробляти і керувати проектами)	24 (3)	44 (2)	30 (12)	28 (3)	8 (10)	26 (1)	27 (5)
Комунікативність	34 (1)	15 (4)	33 (13)	23 (2)	27 (3)	29 (2)	26 (4)
Здатність працювати в міждисциплінарній команді	24 (14)	47 (2)	21 (10)	17 (12)	17 (9)	15 (8)	24 (9)

Отримані нами дослідницькі результати вказують на достатню обізнаність випускниками вимог ринку праці. Значна їх частина вже частково залучена до робочої діяльності (біля 60%) і, тому, розуміє тонкощі проблеми працевлаштування студентської молоді. Цікавий для глибинного аналізу, а інколи несподіваний матеріал, ми отримали, провівши опитування серед студентів-випускників 5–6 курсів. Результати нашого опитування демонструють чітко визначені ключові як загальні, так і професійні компетентності студентів серед, яких варто відзначити здатність до навчання, здатність застосовувати знання на практиці, здатність породжувати нові ідеї та здатність до аналізу і синтезу. Всі названі компетентності відзначаються високими показниками в рейтингу (3 і 4 місця) і підтверджуються відповідями абсолютної кількості опитаних. Несуттєвими здібностями студенти вважають формування дослідницьких навичок (6 місце) і роботу в міждисциплінарній команді (9 місце). Такі відповіді спонукають замислитися над мотиваційно складовою навчального процесу і труднощами в пошуку першого робочого місяця тому, що працедавці зацікавлені у позитивному мікрокліматі в колективі і ставлять це однією з головних вимог.

Якщо проаналізувати результати опитування за одиницю вибірки по спеціальностям, то можна відзначити суттєву різницю у частці студентів. Найбільш «привабливими» для роботодавця виявилися інформатики та соціальні інформатики. Вони достатньо прагматично підійшли до вибору компетентностей і на перші місця поставили найпрерогативніші. Значна група філологів виявилися творчими особистостями, які вміють спілкуватися, але не проявляти яскраво психосоціальні компетентності, які є одними з найголовніших. Не важливе значення для студентів мовних спеціальностей мають навички ІКТ. Це є дивним для сучасного фахівця інформаційного суспільства. Практичні психологи продемонстрували суперечливі відповіді з позицій №13 і №14. Позиціонуючи себе як найкомунікабельніші особи, майбутні «знавці людських душ» на останнє місце ставлять діяльність у колективі, команді. Не хочуть практичні психологи занадто науково глибоко вивчати методику вирішення поставлених завдань. Педагоги, будучи консерваторами, позитивно ставляться до нових ідей і готові брати на себе відповідальність. Проте, водночас дана група опитуваних у рейтинговій системі відзначила на високому рівні володіння базовими знаннями, на відміну від фахових. Але найбільші сюрпризи продемонстрували історики. Лише компетентності

такі як уміння ідентифікувати, формулювати й розв'язувати задачі та володіння ІКТ вони вважають важомими у подальшому працевлаштуванні. По всім іншим позиціям історики продемонстрували дуже низькі показники. Це підводить дослідників до думки про необізнаність студентів в руслі як нових напрямків навчання, так і вимоги майбутніх працедавців.

Підсумовуючи наведені результати, можна стверджувати, що студентоцентроване навчання, орієнтоване на випуск затребуваних спеціалістів є життєво необхідним для сучасної вищої освіти. Пріоритети фахової діяльності кожен ВУЗ, як і кожен випускник визначає самостійно, але конкурентоздатність на ринку праці проводить природний відбір і залишає найадаптованіших. Більшість випускників усвідомлюють ті вміння і навички, якими вони повинні оволодіти по закінченню навчання вищої школи. Сучасні реалії диктують становлення випускника ВНЗ як фахового, комунікаційного, з нестандартними підходами до вирішення проблем спеціаліста, який вмотивований постійно підвищувати свою кваліфікацію. Випускники різних спеціальностей показали як подібні результати (позиція №2, 8, 14), так і відмінні, проте, незважаючи на показники, вищу школу варто зобов'язати методично і методологічно поінформувати всіх учасників навчального процесу про комплексне впровадження студентоцентрованого навчання в Україні.

Астахова В. Основные тенденции развития академической мобильности украинских студентов : докл. на междунар. науч.-практ. конф., Харк. гуманитар. ун-т «Нар. укр. акад.», 16–19 ноябр. 2010 г. [Текст] // В. Астахова // Новий Колегіум. – 2011. – № 2. – С. 7–10.

Кукурудза І. І. Ринок послуг вищої школи в Україні: стан, проблеми та перспективи / І. І. Кукурудза // Вісник Черкаського університету. Серія Економічні науки. Випуск 152. – Черкаси. 2009. – С. 148–163.

Мельниченко А.А. Випускники НТУУ «КПІ» на ринку праці: результати опитування. [Електронний ресурс] / А.А. Мельниченко – Режим доступу: <http://kpi.ua/915-9-Nazva-z-ekranu>

Попель С. З дипломом якого вузу роботу знайти найлегше (рейтинг) [Електронний ресурс] / С. Попель – Дата доступу: 20.05.2010 – Режим доступу: <http://www.unian.ua/society/359700-z-diplomom-yakogo-vuzu-robotu-znayti-naylegshe-reyting.html>

Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія /Ю.М. Рашкевич. –Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 168 с.

Рейтинги ВНЗ. Кращі приватні навчальні заклади України [Електронний ресурс] – Дата доступу: 04.07.2014 – Режим доступу: <http://osvita.ua/vnz/rating/25714/> – Назва з екрану

Шаров О.І. Тенденції працевлаштування випускників ВНЗ у кризовий та посткризовий період [Текст] / О.І. Шаров //Проблеми і перспективи працевлаштування випускників вищих навчальних закладів: Матеріали четвертої Міжнародної науково-практичної конференції. –Донецьк: Дон НУЕТ. 2009. – С. 18-21

Щудло С.А. Вища освіта у пошуку якості : quo vadis / Світлана Щудло. -- Харків – Дрогобич : Коло, 2012. – 340 с.

STUDENT CENTERED APPROACH AS A REFLECTION ON MODERNIZATION OF LABOUR-MARKET IN UKRAINE (ON THE EXAMPLE OF STUDENTS OF THE BORYS GRINCHENKO KYIV UNIVERSITY)

This article analyzes result student centered approach in higher educational institutions of Ukraine and its regulatory, educational and social intention in today's realities. Based on empirical research as understanding the importance of education student centered approach quintessence of modern society, its phenomenological weight, the author tries to formulate the basic principles of individual, person-oriented activities of university graduates. A Problem solve prestige universities, its brand recognition (diploma) employers; the quality of the learning process; opportunities for research. The chronic problems of educational deprivation updated which during many years did not give possibility the graduating students of higher educational establishments to be realized at the market of labour. Identify the components of effective higher education in Ukraine.

Keywords: student centered approach, high school, graduate employment, quality of teaching, learning efficiency, competitiveness in the labor market.